

Un idol antropomorf neolitic din lut a fost descoperit la Tărtăria în 2014

de Conf univ. dr. George V Grigore

O statueta antropomorfă veche de mii de ani, reprezentând un personaj feminin (*Zeița Mamă*), descoperită în situl de la Tărtăria, loc din care provin și cele trei tăblițe de lut cu semne pictografice despre care unii specialiști, mai ales străini, susțin că ar reprezenta cel mai vechi mesaj scris din istoria omenirii (cea mai veche scriere din lume), reprezintă „*Exponatul lunii ianuarie*” la *Muzeul Național al Unirii din Alba Iulia*. Statueta, care se remarcă prin dimensiunile sale neobișnuite, reprezintă un personaj feminin. Din păcate, din artefact nu s-au păstrat mâinile și partea inferioară a trupului. Masca, cvasitriunghiulară, este redată în parametrii artistici excepționali. Acest concept de față triunghiulară mă conduce spre ideea de Zeița Mamă – Zeița Pasăre (Mama Gaia Vultureanca), mai ales că acest chip are nasul evidențiat, iar gura nu apare deloc. Piesa este foarte bine lustruită și arsă, în compoziția pastei predominând nisipul bine ales, fin, netezirea fiind excepțională, după cum au menționat reprezentanții MNU Alba Iulia. „*Piesa a fost descoperită în 2014, într-o cercetare preventivă de dimensiuni mari, de 288 metri pe 4-5 metri, prin care am reușit pentru prima dată să obținem un profil transversal prin tell-ul de la Tărtăria și am putut să începem să ne lămurim asupra tipului de locuire și asupra continuității de locuire în vremea neoliticului și eneoliticului de la Tărtăria. Doar în 2014 am constatat faptul că în secolul al XIII-lea mongolii au distrus mare parte din tell-ul de la Tărtăria, făcându-și aici o fortificație. Până în 2014 nu ne dădeam seama din ce cauză sunt amestecuri atât de multe în partea superioară a tell-ului*” a afirmat la

vernisaajul mini-expoziției, directorul general al *Muzeului Național Brukenthal*, arheolog Sabin Luca, cel care a coordonat lucrările de șantier efectuate la Tărtăria în ultimii ani. Potrivit acestuia, în marile așezări ale eneoliticului din Transilvania sunt mii de astfel de piese, pentru că în fiecare locuință exista și un altar casnic, adică omul din acea perioadă se ruga și la divinitățile pe care le considera apropiate de familia sa (Idolii casei). „*La Tărtăria sunt mai multe tipuri de abordare asupra acestor divinități casnice. Există case unde se venerază perechea, sunt case unde se venerază tipuri de animale, dansurile, etc*”, a mai spus Sabin Luca. Arheologul a subliniat că situri de genul celui de la Tărtăria arată faptul că aici existau civilizații extrem de profunde. „*Occidentul, în vremea neoliticului, era aici, iar în Vestul Europei era Orientul*”, a conchis arheologul. Săpăturile au fost reluate la Tărtăria, după mai bine de două decenii, în urmă cu cinci ani. Aici au fost descoperite în anul 1961 trei tăblițe de lut cu semne pictografice, vechi de peste șapte milenii, care, conform unor specialiști, ar reprezenta cel mai vechi mesaj scris din istoria omenirii. Tăblițele ridică, la peste o jumătate de secol de la găsirea lor, numeroase semne de întrebare și controverse. Autoritățile din Alba intenționează să înființeze la Tărtăria o rezervație și un muzeu al sitului, unde vor fi expuse piesele descoperite acolo, mai puțin tăblițele, și eventual reconstituite în situ locuințe găsite în decursul cercetărilor. În acest sens, *Consiliul Județean Alba* a acordat Primăriei din Săliște fondurile necesare pentru a achiziționa terenul cu situl arheologic.

Marți, 12 ianuarie 2016, la ora 11:00, la Muzeul Național al Unirii Alba Iulia a avut loc vernisaajul mini-expoziției „*Exponatul lunii ianuarie*”. Cu această ocazie a fost expus idolul antropomorf neolitic descoperit în anul 2014 la Tărtăria. Evenimentul a fost organizat de *Consiliul Județean Alba, Primăria Municipiului Alba Iulia, Muzeul Național Brukenthal și Muzeul Național al Unirii Alba Iulia*.

Consiliul Județean Alba
Muzeul Național Brukenthal Sibiu
Muzeul Național al Unirii Alba Iulia

Exponatul lunii ianuarie
Un idol antropomorf neolitic de la Tărtăria

Marti, 12 ianuarie 2016, ora 11⁰⁰
Muzeul Național al Unirii Alba Iulia

Statueta idolului antropomorf neolitic de la Tărtăria (Zeița Mamă)